

De commerciële belangen van Jan Louwman...

Dat Jan Louwman heel veel heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van het computerschaak in binnen- en buitenland staat als een paal boven water. Insiders weten vast wel dat Jan commerciële (Mephisto) belangen had. De discussie over het zuivere geweten van Jan begon met een kritieke opmerking van Hans Berrevoets welke niet zonder gevolgen bleef!

Jan Louwman in 1985 (foto: John de Pater)

In het tijdschrift Computerschaak van juni/augustus 2001 staat het prachtige artikel van auteur Rob van Son met de titel; Vader van het nationale computerschaak vertelt... Ook in dit artikel komen de commerciële belangen van Jan Louwman nog even ter sprake. Jan zei daarin o.a. "Wat mijn inkomsten betreft; financieel ben ik er niet wijzer van geworden" ...

Even dit...

door
Hans
Berre-
voets

Louwman

Hoge bomen vangen veel wind. Zo schreef het schaakcomputerblad al in 1985 over Jan Louwman. Hij is nu tien jaar van groot belang voor de opkomst van de schaakcomputer. Daarnaast is de Rotterdammer een internationale hoge boom gebleven. Door zijn zakelijke belangen bij enkele firma's en Mephisto in het bijzonder is Louw-

man bij de Nederlandse Computer Schaak Vereniging (NCSV) geen bestuurslid maar adviseur. Voor de gewone KNSB-leden is Louwman echter alleen maar de bekende beheerder van de KNSB-winkel voor schaakcomputers, die objectief lijkt. Hij krijgt dankzij zijn KNSB-status duizenden telefoontjes per jaar.

In Schakend Nederland lijkt hij een redactiepagina te vullen. Dat is schijn en wellicht zelfs journalistiek gezien misleidend. De pagina Louwman is immers net zo commercieel als de ruimte die de grootste concurrent in speelkracht, Fidelity, elke maand moet kopen!

Bij Louwman staat er alleen tussen haakjes niet het woord advertentie boven. Schakend Nederland heeft verder het schaakcomputerblad niet gevolgd, dat tegenwoordig onder Louwman's verhalen laat weten dat hij met Mephisto uit Duitsland warme banden onderhoudt. Heel anders klinkt dan zijn stelling in het mei-nummer van Schakend Nederland: "Mephisto schaakcomputers ondervinden al jaren nauwelijks concurrentie als het gaat om goede speelsterkte." (Hans Berrevoets heeft een Fidelity thuis)

Hans Berrevoets: Even dit... Louwman
(bron: Schaaknieuws - 26 mei 1990)

In zijn rubriek 'winkel' in Schakend Nederland houdt redacteur Jan Louwman maandelijks een praatje over schaakcomputers. Meerdere mensen vinden dat Louwman een dubieuze rol speelt in zijn praatje. Dit zou informatief moeten zijn. Zijn (financiële) belangen met Mephisto treden echter teveel naar de voorgrond. Dit alles onder de vlag van de KNSB. Uit gesprekken die wij voerden bleek dat Louwman een machtig man is in het wereldje van het importeren van schaakcomputers en dat hij die macht meer dan eens lijkt te misbruiken. Een bloemlezing van deze praktijken.

1-9-90

Dubieuze rol Louwman

Na het verslag van Hans Berrevoets over het Aegon mens-machine toernooi SNS 182 en wat hij schreef in zijn column over Louwman, kwam een geruchtenstroom op gang.

John Woerdenbach

Louwman speelt al jarenlang een belangrijke rol in het beoordelen en veroordelen van nieuwe schaakcomputers. Deze markt is op een laag pitje komen te staan, mede door de invloed die Louwman uitoefent op het wel of niet slagen van een nieuw produkt dat zich op deze snel veranderende markt aandient.

Met zijn rubriek in het maandelijkse bondsblad schrijft Louwman, namens de KNSB, buiten de verantwoording van de hoofdredacteur. In die rubriek biedt de KNSB schaakcomputers aan voor een lage prijs. De zogenaamde KNSB-prijs. Overige importeurs echter, bieden diezelfde apparaten aan voor een gelijke prijs. Van een KNSB-

prijs is dus eigenlijk nooit sprake.

Mephisto en Saitek zijn de twee grote firma's waar Louwman belangen heeft. Een voorbeeld hiervan is de Mephisto MM 2 computer met een programma van ene meneer Ratsman uit Zweden die op de markt kwam medio '84.

komen. Dat lijkt aardige consumenten-voorlichting maar meneer Ratsman heeft in Nederland geen enkele computer verkocht. De maker van de 'Rebel', Ed Schröder, heeft daarentegen, zonder hem iets kwalijk te nemen, wel goed geld verdiend. Als programmeur is hij

verstrengelde belangen

Dit model kreeg in 'Computerschaak', het blad van de CSVN (Computer Schaak Vereniging Nederland), de nodige positieve kritieken. Tevens werd in hetzelfde artikel door de heer Louwman geschreven dat het wel een leuke en aardige computer is, maar dat zijn opvolger de zgn. MM 3 (later 'Rebel' genoemd) een paar maanden daarna uit zou

door de heer Louwman aangebracht, dit in tegenstelling tot Ratsman en op die manier vangt Louwman zijn provisie. In totaal zo'n 40.000 DM! Uit betrouwbare bron weet SNS dat zijn inkomsten op wereldwijde verkopen van de Mephisto computers, waar programma's in zitten van programmeurs die hij bij Mephisto heeft gebracht, veel groter zijn.

John Woerdenbach: Dubieuze rol Louwman

(bron: Schaaknieuws - 1 september 1990)

Ook een computer als de Mephisto-Polgar werd maanden voordat dit model op de markt kwam omhoog geschreven. In het blad 'Computerschaak' daarentegen, waarin veel werd geschreven over deze computer, kwam een slecht eindoordeel uit de bus. Hij kon gewoonweg niet met de markt mee. Ondertussen waren er al zo'n 60 á 70 verkocht. Dit soort praktijken zijn simpelweg niet goed te praten, zeker niet als het gaat om zo'n snelle markt als de schaakcomputer-markt.

De schakers worden op een gruwelijke manier in de boot genomen en dat nota-bene via de KNSB. Louwman sjoemelt ook met testresultaten. Iemand heeft eens uitgerekend dat als hij alle tests die hij zegt te hebben uitgevoerd ook daadwerkelijk heeft gedaan, hij nu minstens 125 jaar oud zou zijn. Met andere woorden, hij speelt een aantal partijen en vermenigvuldigt die dan met een factor 6 à 10, al naar gelang het uitkomt. Een ander voorbeeld van Louwman's reclame-werk in *Schakend Nederland* is wel héél treffend. Het handelt om een advertentie van de firma Fidelity in *Schakend Nederland*, nu al enige tijd geleden. Deze firma is destijds gekocht

door Mephisto maar de infrastructuur bij Fidelity bleef geheel intact, en de importeurs hebben gescheiden belangen gehouden. In deze advertentie werd melding gemaakt van een schaakcomputer met een heus lerend programma. Toch een aardig en creatief idee zou je denken, afgezien van de vraag of het nou lucratief is of niet, het is iets nieuws. Wat gebeurt? Louwman gaat als deskundige namens de

mens de KNSB zijn oordeel mag vellen in zijn telefonisch 'spreekuur' over schaakcomputers wekt veel vertrouwen bij het publiek. Te veel. De schaakcomputer-expert zelf ontkent ook maar enige commerciële belangen te hebben. Zo schreef hij ooit in 'Computerschaak' een verhaaltje over zijn (derde) reis naar Hong Kong in februari '85. Tijdens de vlucht zat hij te spelen met schaakcomputers hetgeen

gesjoemel met testresultaten

KNSB zitten liegen en schrijft het de grond in. "Lerende programma's bestaan niet" zo meldt hij, en die tekst werd geplaatst nota bene náást de advertentie van Fidelity (Fidelity betaalt dus wel het advertentietarief). In het daaropvolgende nummer van *SN* wordt dan op slinkse wijze het vernietigend werkende artikel gerectificeerd door te schrijven dat hij daarmee alleen heeft bedoeld dat het een computer betreft die niet door de KNSB wordt verkocht. Een rectificatie die niemand leest en die niemand snapt. Het kwaad is echter al aangericht. Het nieuwtje van de concurrent is weg. De sticker die Louwman opgeplakt krijgt van 'de deskundige', en die na-

de aandacht van medepassagiers scheen te wekken, zij zouden zelfs serieuze koopplannen hebben! Louwman moest volgens hem zijn medepassagiers 'teleurstellen', want, zo schreef hij "Bestuursleden van de CSVN mogen geen schaakcomputers verkopen". Uit betrouwbare bronnen is bekend dat Louwman provisie kreeg vanuit Hong Kong op alle door die fabriek verkochte schaakcomputers in Nederland. Er bestaan telexen waarop dit vermeld staat. Louwman zag in februari 1985 kennelijk de bui al hangen want in augustus '85 werd op de algemene ledenvergadering van de CSVN gesteld dat zijn commerciële belangen niet langer gecombi-

John Woerdenbach: Dubieuze rol Louwman

(bron: Schaaknieuws - 1 september 1990)

neerd konden worden met zijn bestuursfunctie en Louwman werd ontslagen uit het bestuur.

En wat is eigenlijk de rol van de KNSB in deze computerverkoop? De totaalomzet vorig jaar bedroeg slechts 2 ton. Je vraagt je dan af wat de KNSB bezielt om computers te gaan verkopen. Elk artikel van Jan Louwman in *SN* levert hem FL 100,- op. Verder is 10% van de winst die gemaakt wordt bij de computerverkoop voor hem (deze cijfers zijn overigens niet openbaar bekend).

De computers waarmee hij adverteert zijn vaak pas véél later verkrijgbaar. Mensen bestellen bij de KNSB en vragen op den duur waar hun bestelling blijft. Dit gebeurt niet zelden. De KNSB moet dan 'nee' verkopen. Het komt ook wel eens voor dat er een zo slechte computer wordt verkocht dat er tientallen kapot bij de KNSB terug komen. Nog niet zo lang geleden stond het huis van dhr. Barentsz van de KNSB vol met kapotte 'private lines' (overigens geen Mephisto-makelij). Wie moet ze maken? De communicatielijnen met Mephisto in München zijn lang en de Nederlandse firma Wegam is slechts importeur. De KNSB levert

duis geen enkele service bij gebreken. Het is niet bekend, er is geen antwoord te krijgen op de vraag wat voor een garantie de KNSB geeft in schadegevallen. Jan Louwman staat hoog aangeschreven in Duitsland bij de Firma Mephisto en dat bepaalt in sterke mate zijn machtspositie. Hij wordt zowat als goedheiligman beschouwd omdat zijn verkoopcijfers zo goed zijn. Of de verhalen uit Nederland daar bekend zijn is niet duidelijk. Over de periode 1980-1985 werden alleen al in Nederland maar liefst 600.000 schaakcomputers verkocht. En zolang men in Duitsland blijft geloven dat Louwman de grote verkoopleider in Nederland is (en de markt kan manipuleren) staat hij natuurlijk heel sterk. En terecht, vanuit Mephisto gezien. Maar inmiddels is diezelfde Nederlandse markt danig verziekt geraakt. Het is zelfs zo dat je je kunt gaan afvragen of de Nederlandse markt niet al verzadigd is. Hij bezit een machtspositie naar andere fabrieken toe en bepaalde mensen hebben daar zelfs hun baan aan te danken. Sommige mensen verrichten hand- en spandiensten voor Louwman en schrij-

ven bijvoorbeeld stukjes voor hem.

In feite bepaalt Louwman door zijn schrijven de prijs van een computer. Nederlandse importeurs worden continu gedwongen met

spreekuur

Louwman rekening te houden hetgeen ze dus niet (willen) doen. Een daad van verzet in deze is destijds geweest dat een importeur zelf prijzen ging vaststellen voor 'Polgars' en andere Mephisto's met als gevolg dat de heer Louwman parallel ging importeren en dus alle computers veel goedkoper op de markt kon brengen. De importeur kwam in grote moeilijkheden en kon zijn produkten niet meer kwijt. Dit geeft aan hoe sterk de monopoliepositie van Louwman is.

De schaakcomputermarkt kan en moet anders. Iedereen zou er een eerlijke boterham aan moeten verdienen. Zowel de (top)schaker als de importeur/verkoper kan er zijn voordeel mee doen als het op een normale manier gaat. Je zou een schaakcomputer moeten kunnen kopen zonder dat dit gepaard gaat met handjeklap en allerlei vreemde manoeuvres.

John Woerdenbach: Dubieuze rol Louwman

(bron: Schaaknieuws - 1 september 1990)

p.s.

Louwman

SEPT/90

door Hans Berrevoets

De marktleider op het gebied van schaakcomputers, J. Louwman, staat weer ter discussie. Voor de schaakmassa bij de 650 clubs in Nederland blijft dat echter nog steeds verborgen. Zij lezen weinig of niets over de sterke en zwakke kanten van het fenomeen Louwman in het bondsblad van de KNSB. Als het aan de leiding van de KNSB ligt, dan blijft dat zo, zeker gelet op de toon van de brief in dit nummer van de directeur van het bondsbureau.

Weekblad Schaaknieuws en het blad van de Computer Schaakvereniging Nederland (CSVN) maken wel gebruik van de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid, die in artikel zeven van de grondwet ligt verankerd.

Ook De Gorter, bestuurslid van de Computer Schaakvereniging Nederland (CSVN) schrijft in het laatste nummer van Computerschaak over Louwman: "Ik vind dat iemand met commerciële belangen geen stukje mag schrijven over de producten van de concurrent. En als iemand zijn eigen producten wil promoten, dan zal daarvoor gewoon moeten worden betaald. Het kan bovendien niet zo zijn, zoals in Schakend Nederland, dat de ene zakenman wel en de andere niet behoeft te betalen."

In de kern van de zaak ging daar twee weken geleden ook het achtergrondverhaal over, dat onder de kop 'de dubieuze rol van Louwman' werd geplaatst in SNS. Gelijke monniken, gelijke kappen

dus. De discussie over de wijze waarop Louwman marktleider is, overigens mede door zijn baanbrekende beginjaren voor het computerschaak, is voor trouwe lezers van computerschaak niet nieuw natuurlijk, maar gaat door de publiciteit in Schaaknieuws gewoon een nieuwe fase in.

DE KNSB houdt - zonder met de ogen te knippen - Louwman de hand boven het hoofd. Zij holt zo natuurlijk vooral te gemakkelijk achter eigen deel-belangen aan. Het fenomeen Louwman verdient zo'n simpele behandeling niet, die op struisvogelpolitiek neerkomt. Hij verdient als ongekroonde koning van het schaakcomputerrijk een zakelijke discussie die juist niet wordt gevoed door roddel, achterklap, afgunst en naijver.

Gelet op de waarde van Louwman voor een belangrijke bedrijfstak in de schaakwereld heeft zeker de KNSB als taak om op een gezonde wijze een discussie eindelijk eens af te ronden, zodat Louwman de plaats krijgt in de geschiedenis en in het heden die hij verdient. Als er echter opnieuw een doofpot bijkomt, dan zal het vuurtje onder het fenomeen Louwman blijven smeulen.

Hans Berrevoets: Louwman

(bron: Schaaknieuws - 16 september 1990)

Vuilspuiterij

Met een zekere regelmaat verzucht de redactie geen ruimte voor alle beschikbare kopij te hebben. Desondanks werden in SNS 193 drie (!) volle pagina's uitgetrokken onder het pretentieuze kopje 'Achtergrond' voor een ronduit beschamend artikel. Beschamend omdat het is opgebouwd uit een verzameling insinuaties, slecht onderbouwde stellingen, misvattingen en zelfs pertinente onjuistheden. Mikpunt van roddelpraat is Jan Louwman, die de ene stoot na de andere onder de gordel krijgt toegebracht. Om een mogelijk misverstand te voorkomen: ik heb in de verste verken geen persoonlijk of zakelijk belang bij het onderwerp. Mijn reactie wordt echter ingegeven door afkeer van vuilspuiterij, zeker als dat gebeurt in een blad dat (veelal terecht) pretendeert gestaag vooruit te gaan.

De kritische en onbevooroordeelde lezer zal ongetwijfeld al legio onzinnige en onderling tegenstrijdige elementen in het (rancuneus-gefrustreerde?) proza van John Woerdenbach hebben ontdekt. Dat bespaart me de noodzaak om alle feilen bloot te leggen en dat voorkomt tevens dat er opnieuw veel plaatsruimte wordt opgeëist.

Een enkele kanttekening slechts. Het ontgaat me wat er fout is aan het feit dat Louwman kennelijk werk verschaft aan anderen. Het ontgaat me eveneens, waarom het laakbaar zou zijn dat diens optreden prijsdrukkend werkt.

Louwman: bekritiseerd (foto Louwman)

SEPTEMBER 1990

Dat is slechts in het belang van de consument. Natuurlijk hebben de importeurs last van Louwman omdat deze de winstmarges verkleint. Wie daar het grotere algemene belang niet van onderkent, maar schimt op eventuele (kleine) eigenbelangen, is verkeerd bezig.

Dat de vaderlandse markt verzaagd is, is op zijn minst twijfelachtig (en wat dan nog?). En wie niet weet dat 'lerende programma's' bij de huidige techniek in de thans te koop zijnde schaakcomputers volstrekt ondenkbaar zijn, begrijpt er weinig van. Absurd is de bewering dat de Mephisto-Polgar 'gewoonweg niet met de markt mee zou kunnen'. Deze computer behoort tot de absolute wereldtop, zoals uit internationale (onafhankelijke!) overzichten steeds weer blijkt.

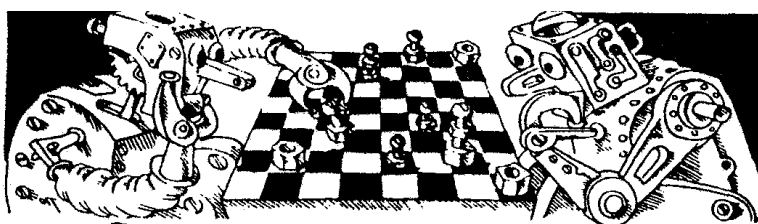
In alles wordt voorbij gegaan aan

de positieve effecten die de intense betrokkenheid van Louwman bij het computerschaak onduidelijk ook heeft. Er is vermoedelijk geen tweede land, waar zoveel informatie beschikbaar is over hard- en software op schaakgebied en waar zoveel activiteiten worden ontplooid op bijvoorbeeld het terrein van mens-computerduels. Als iemand die daar onmiskenbaar ontzaglijk veel tijd en energie in steekt er een grijpstuiver aan overhoudt, dan zie ik daar niets verwerpelijks in.

*H.J. de Kleijnen, Alphen
a/d Rijn*

Noot van de redactie: Volgende week verschijnt een vraagesprek dat SNS had met de heer Louwman.

H.J. de Kleijnen: Vuilspuiterij
(bron: Schaaknieuws - september 1990)

Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld

Een gedreven hobbyist

Tjonge, jonge, wat een gemoederen zijn er losgemaakt n.a.v. het artikel van John Woerdenbach over Louwman. "Vuilspuiterij, onbehoorlijk, treffend, riooljournalistiek", om maar enige trefwoorden te noemen waarmee de redactie schriftelijk en telefonisch werd bestookt.

Erik Bouwmans

Wie in eerste instantie niet reageerde was de hoofdpersoon zelf: Jan Louwman, schaakcomputer-expert bij uitstek. Net uit het ziekenhuis, aarzelde hij lang of hij het zou negeren of niet. "Maar dit kan ik niet over mijn kant laten gaan, het is gewoonweg onbehoorlijk. Ik ben vaker het onderwerp van kritiek geweest, maar dit... dit slaat alles". Hij moest dus wel en belde SNS op met het verzoek of zij een interviewer konden sturen. Kent u Louwman? Hij vult de laatste pagina van

Schakend Nederland, spreekt jaarlijks 2000 mensen in zijn telefonisch spreekuur, vult de bladzijden van het tijdschrift *Computerschaak*, is bij elk groot computer-schaaktoernooi aanwezig en kent iedereen, maar dan ook iedereen, in die wereld. En deze man hadden wij laaghartig bejegend, tot slijk gedegradeerd. De belangrijkste aanklacht luidt dat hij, omdat hij commerciële bindingen heeft met Mephisto, geen objectieve informatie aan het publiek kan verschaffen. Want hoe kan iemand nou min of meer oprechte aankoop-

adviezen geven, als deze persoon op de loonlijst (provisiebasis) staat van in dit geval Mephisto. Hierbij de repliek van een getergde Jan Louwman, af en toe bijgestaan door zijn vrouw Coby.

Het verhaal begint in 1978 toen een van de eerste schaakcomputers op de markt kwam. Naar hedendaagse maatstaven een prul met een speelsterkte waar het neefje van Oom Jan weinig moeite mee had. Louwman raakte echter direct gefascineerd door het ding. "Ik vond het heel bijzonder dat zo'n klein dingetje kon scha-

Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld
(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

ken, dat het de regels beheerste." In die tijd had Louwman o.m. een topfunctie bij de dienst Centraal Milieubeheer in Rotterdam. Van de spaarzame tijd die er overbleef, ging hij zich intensief bezighouden met schaakcomputers.

"Het hele begin van mij in de schaakcomputerwereld is a-commercieel en dat is het voor een deel nog. Het is een gedreven hobby geworden door een wending in mijn loopbaan. Ik ben vervroegd afgekeurd, tegen mijn zin in, maar daardoor kreeg ik meer tijd. Ik ben toen een van de wereldpioniers geworden op dit gebied."

In die tijd waren er maar twee merken op de markt, Fidelity en een merk uit Hong Kong. Hij testte ze, gaf daarover lezingen en publiceerde her en der de resultaten.

"Dit totdat de Computer Schaak Vereniging Nederland werd opgericht. Ik ben een van de grote grondleggers van die club, en het is nog steeds de grootste schaakcomputerclub in de wereld."

Vanuit deze organisatie werd in 1980 het eerste NK-computerschaak georganiseerd, nadat een aantal programmeurs schaakprogramma's hadden geschreven. Op deze

wijze kwam Jan Louwman in contact met enige veelbelovende programmeurs. "Deze ontwikkeling bij de CSVN is 'entscheidend' geweest voor de wereld, let wel de wereld. De Nederlandse programmeur is een geweldige rol gaan spelen."

In het kielzog van deze ontwikkelingen wordt Jan

computers, soms verdiende ik een paar tientjes voor een artikeltje in bijvoorbeeld Databus. Voor mij was het een gedreven hobby en dat is heel nadelig voor jezelf, want je ontmoet, omdat je bekend bent, veel weerstand, veel jalouzie, waar ook het artikel in *Schaaknieuws* een voorbeeld van is. Ik ben in

wereldpionier geworden

Louwman steeds interessanter voor de grote bedrijven. De grote firma's nodigen hem uit om hun programma's te komen testen en overstelpen hem met vragen of hij nog goede programmeurs kent.

"Uit Hong Kong, uit Duitsland, uit Amerika werd ik elke dag gebeld: 'Jan, jij hebt de beste connecties, kan jij voor programmeurs zorgen'. Ik had daar geen enkele zin in. Tot op dat moment ging ik van het principe uit: Ik wil geen één cent ontvangen. Ik publiceerde en wilde daar vrij in staan, zodat ik in die tijd elke betaling categorisch weigerde."

Als de financiën ter sprake komen schakelt Jan Louwman over in een hogere versnelling.

"Ik heb daar nooit een cent aan verdiend. Ik heb geen kinderen en heb 58.000 gulden geïnvesteerd in

principe een a-commerciële man. Ik vind het maar een rotwereld. Maar je kunt er natuurlijk niet omheen, want er zijn immers meer dan 9 miljoen schaakcomputers geproduceerd."

Kunt u aangeven in welke relatie u staat tot Mephisto?

"Ik heb contacten gekregen met Mephisto in het bijzonder omdat daar veel Nederlandse programmeurs werken, bovendien is het verreweg de beste fabriek met de sterkste computers. Ik heb relaties met die mensen, ja logisch, ik ben voor hun belangrijk, ik schrijf, ik doe, ik geef demonstraties, ik speel met een computerteam tegen 1e klasse KNSB-clubs, ik doe de schaakolympiade, simultaans. En dat is voor de fabrieken en de importeurs uiteraard belangrijk. Maar bedenk wel dat als er

Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld

(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

een man lastig is voor die producenten, dan is dat Jan Louwman wel hoor! Ik ben echt niet de man die alles maar slikt van die gasten. En ook heb ik altijd gezegd, en dat is ook aanvaard: 'Voordat jullie van enige importantie waren was ik er al en ik wil nooit van jullie afhankelijk zijn of ik nou een rotstuk over jullie schrijf of wat dan ook.'

"Mephisto heeft de volgende filosofie: Elk nieuw schaakprogramma dat ontwikkeld wordt moet eerst naar Louwman toe en dat is nog steeds zo. An-

"Nee, daar hangt totaal geen prijskaartje aan. Kijk, de fabriek heeft een programmeur nodig en de programmeur een baan, en daar bemiddel ik in. En dat is geen gemakkelijke taak, want je doet het nooit goed."

Waarom bemiddelt u?

"Waarom niet, het wordt mij gevraagd."

Ja, maar u schiet er niets mee op.

"Kijk, er is een tekort aan goede programmeurs. De wetenschappers kunnen het niet en de fabrieken

ken te doen met Mephisto in München. Kijk ik heb de oorlog meegemaakt, in een concentratiekamp gezeten, en ben vreselijk anti-Duits geweest, hoewel de latere generatie Duitsers anders zijn. Ik moet zeggen mits je je grote bek opentrekt, dan - en dat doe ik - is er met die mensen om te gaan, je moet constant op je strepen staan, anders word je onder de grond gestopt."

Het verhaal gaat dat u provisies opstrijkt per verkochte Mephisto computer.

"Dat is absoluut niet waar. Ik ga mijn financiële administratie niet aan een journalist geven, maar ik heb iemand op het oog - van goede naam - die mijn financiële administratie door mag nemen. Op die manier zal ik bewijzen dat al die geuite beschuldigingen onwaar zijn. Ik krijg inderdaad een vergoeding, een vergoeding die ook wel gerelateerd is aan de oplage die verkocht wordt en die vergoeding dekt mijn onkosten, meer niet. Dat is heel iets anders dan dat ze zeggen 'Ik krijg 40.000 mark, of 100 gulden per verkochte computer in Nederland'. Het is gewoon te knots om over te praten, als je weet wat de programmeur krijgt, want die krijgen ook maar 4% roy-

in de aap gelogeed

derzijds heb ik ook goede relaties met Saitek, en dat weten ze bij Mephisto ook dondersgoed."

U heeft dus een aantal programmeurs bij Mephisto aangebracht.

"Ja. De programmeurs die ik ontdekt heb, dat zijn er drie: Richard Lang, Ed Schröder, Frans Morsch, daar ben ik mee naar Mephisto gegaan, nadat in eerste instantie Frans Morsch door Saitek geweigerd werd."

Hangt daar wat u betreft een prijskaartje aan als u een programmeur aanbiedt aan een fabriek?

vragen dan aan mij: zorg voor een programmeur."

U kunt Mephisto toch ook het telefoonnummer van bijv. Ed Schröder geven?

"Nee, zo werkt dat niet. Als ik dat zou doen, zouden we helemaal in de aap gelogeed zijn. Dan waren ze (die programmeurs; EB) van onder tot boven uitgeknepen geworden. Die jongens zijn wat dat betreft amateurs. Sedert die tijd doe ik bij Mephisto aan programmeur-begeleiding. Vandaar dat ik een zeer vriendschappelijke relatie met Mephisto heb. Maar indertijd vond ik het niet zo leuk om za-

Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld

(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld
(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

alties over de inkoopwaarde."

Het verhaal gaat verder dat uw provisies gestort zouden worden op buitenlandse bankrekeningen.

Zijn vrouw begint hartelijk te lachen en vraagt onder welke bankrekeningen.

geen altruïst

Louwman: "Ik weet de bron van dit bericht en deze man wil ik nooit meer zien. Ik krijg een jaarlijkse vergoeding op basis van onkosten. Alles wat ik voor Mephisto doe, moet ik eerst zelf betalen. Een deel wordt echter in computers betaald, zo'n 4 à 6 stuks per jaar. Ik krijg een vergoeding die per jaar wordt uitgekeerd, hierbij zijn de buitenlandse toernooien niet ingecalculleerd."

Over welke orde van grootte praten we?

"Ik vind niet dat ik dat hoeft te vertellen, maar het is maar een deeltje van het bedrag dat in SNS genoemd staat."

Het is voor u belangrijk dat u de schaakwereld kunt aantonen dat al die verhalen onwaar zijn.

"Ja, dat is voor mij heel belangrijk. Kijk, met eerlijkheid kom je niet ver. Ik zeg

altijd een goede huicheelaar is beter dan een slechte. Ik ben geen altruïst, maar ik verlang dat ze me met rust laten, ook voor mijn gezondheid, en dat er geen verhalen geschreven worden die eerder in *Privé* thuishoren."

In 1985 bent u uit het bestuur gezet van de Computer Schaak Vereniging Nederland. Na een onderzoek is de commissie tot het oordeel gekomen dat uw functie als bestuurslid op gespannen voet stond met uw relatie tot de producenten, zo was het toch?

"Indertijd had ik een binding met Mephisto, maar dat wisten ze (CSVN; EB) niet. In de statuten van de CSVN staat dat iemand met ook maar een zweem van commerciële binding niet in het bestuur mag zitten. Toen kwamen dus die beschuldigen op grond van die vervalste telexen (waarin CXG provisie zou betalen aan Louwman; EB) en dat is reden voor het bestuur geweest om mij niet in het bestuur te handhaven. Maar het rare was dat ik dus geen binding had met CXG, die telexen waren immers vals, maar wel een binding had met Mephisto."

Waarom wist het bestuur van CSVN dat niet?

"Ja, waarom zouden ze dat wel weten. Ik hoeft dat toch niet overal te vertellen."

Wat was uw relatie met Mephisto in 1985?

"Dezelfde als nu, veel testen en programmeur-begeleiding."

Had u toen voor u zelf niet de conclusie getrokken dat dat in strijd was met de statuten?

"Die conclusie zou je eruit kunnen trekken... Dat is maar hoe je erover denkt! Ik was van mening dat het niet onverenigbaar was."

En daarom lichtte u het bestuur niet in omtrent uw commerciële contacten met Mephisto?

"We leven niet in een Nazitijd! Ik hoeft niet aan iedereen te vertellen wat zich hier in huis afspeelt. Dit is gewoon meer dan verschrikkelijk. Ik vond het geen commerciële binding. Ik kreeg toen ook een onkostenvergoeding, net zoals nu."

U bent betrokken bij de winkel van de KNSB?

"Ex-penningmeester Barentz had op een bepaald moment geld nodig. En even tussendoor: die man is een manager, en met die mensen werk ik graag samen. Barentz vroeg of ik dat wilde opzetten. We

Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld

(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

hebben toen een pakket samengesteld met alle merken, één merk (Fidelity) wilde niet, omdat ze eisen stelde waaraan we niet tegemoet wilden komen. De KNSB heeft een volledige winkelvergunning. Daar kun je bestellen, er wordt geleverd voor een gereduceerd tarief. Mag dat astublieft. En er wordt bij de KNSB precies dezelfde service verleend als bij alle bedrijven. We hebben precies 3 klachten gehad in drie jaar tijd. Verder is er het spreekuur, maar dat doe ik al vanaf 1980. Dus ook al in de periode dat ik principieel helemaal niks aannam. Iedereen die opbelt krijgt de computer die op die man geschreven is, omdat ik rekening houd met zijn

onduidelijkheden over bestaan, maar ze hebben de grip verloren. Ze zijn overgenomen door Mephisto, maar het is een aflopende zaak, over een jaar is dat voorbij, want alle nieuwe programma's die er komen, worden Mephisto-programma's. Fidelity voert nog de computers die geproduceerd zijn in het vorige jaar. Daarna houdt het op."

Is het mogelijk om objectief over computers te berichten, gezien uw positie?

"Alle meningen zijn subjectief. Ik heb in mijn publicaties de laatste jaren geschreven dat Mephisto verreweg de beste computers heeft, maar ik heb er altijd bij gezegd, ze zijn heel duur. Ze kunnen veel

van Fidelity; E.B.). Op die vragen over Fidelity geef ik dan elk een ander antwoord, zodat als dat weer opduikt, ik precies weet waar het vandaan komt. Uit die hoek word ik voortdurend tegengewerkt. In de oorlog heb ik Joden geholpen, en ik begrijp echt niet dat die mensen - in de schaakcomputer-wereld zijn er heel veel Joden - die zoveel geleden hebben, nu zich op hun beurt schuldig maken aan Gestapo-methoden. Ik begrijp niet waaraan ik dat verdiend heb. Dat artikel in *Schaaknieuws*, het omkopen van mensen enz. Zo ben ik ook een keer (WK, 1983) bedreigd in elkaar geslagen te worden, door de toenmalige grote baas van Fidelity. En dat alleen

meer dan 9 miljoen schaakcomputers

speelsterkte en met zijn portemonnee. Ik verkoop het meeste Saitek, want die leveren de goedkoopste computers en hebben ook een omzet die 8 keer zo groot is als Mephisto." "Mephisto is al 6 jaar wereldkampioen, dat is geen gezonde zaak. En dat er maar één fabriek is die stickers op zijn computers plakt met wereldkampioen, dat haat ik. Fidelity heeft altijd goede computers gehad, laat daar geen

goedkoper. Ik probeer zo objectief mogelijk te zijn, ook in mijn spreekuur. Zoals gezegd: meestal adviseer ik de mensen om een Saitek-produkt te kopen. Op vragen naar Fidelity zeg ik altijd dat ik daar geen inlichtingen over kan geven, want deze computer zit niet in het KNSB-pakket. Maar als mensen dan door gaan zeuren weet ik al waar het vandaan komt, nl. van Fürstenberg (de importeur

omdat ik met Saitek daar zat te spelen. Gelukkig is die relatie weer hersteld, maar dat neemt niet weg dat het schaakcomputer-wereldje vreselijk smerig in elkaar zit, incl Mephisto. Een collega van mij uit Oostenrijk vindt dat na de moordenaars en de drugs-handelaren er geen ander volk zo erg is als die uit de schaakcomputer-wereld. En dan is het in Nederland nog betrekkelijk rustig. Ik vind het hele commerciële

Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld

(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

schaakcomputer-wereldje een door en door corrupt wereldje. Dat mag je opschrijven." Coby: "Zeg dat nou niet Jan, je hebt al moeilijkheden genoeg." Jan Louwman: "Alle methoden die ze kunnen vinden, de ene erger dan de andere, ze zullen niet nalaten je te tackelen en niet zo zachtzinnig ook. Daarom heb ik altijd gezegd ik blijf onafhankelijk, ik wil met niemand een contract. Dat wil niet zeggen dat we niet samenwerken, samenwerken doen we volop, maar niet op contractbasis."

"Ik wens me absoluut niet aan iemand definitief te verbinden. Ik wil me niet, en knoop dat in je oren, structureel binden, ook niet met Mephisto. Geld speelt voor mij geen enkele

rol. Van mijn salaris en mijn pensioen kan ik alles bekostigen. Ik heb een Mercedes, maar ik had er ook al een in 1969, ik heb een goed huis, een stacaravan, ik ga regelmatig in het Verre Oosten op vakantie en ik heb geen kinderen. Dat is het."

Op het moment bent u adviseur bij de CSVN.

"Ja, hoewel daar maar weinig gebruik van is gemaakt."

Ik heb begrepen dat in het vervolg uw artikelen, maar ook van anderen die banden hebben met de producenten, zoals Tom Fürstenberg, van een naschrift zullen worden voorzien in de trant van 'Jan Louwman is betrokken bij de ontwikke-

ling van Mephisto-computers'.

"Ja, daar heb ik ernstig bezwaar tegen. Het is èn niet waar, want ik doe alleen programmeur begeleiding èn het is zinloos. Want noemt u mij een computer-tijdschrift in de wereld die dit soort dingen doet. Het gaat volgens mij ook niet goed met die club, omdat als je maar 1100 leden hebt terwijl er 350.000 schaakcomputers verkocht zijn, dan is dat veel te weinig. Dat komt omdat er teveel mensen uit het bestuur uit de wetenschappelijke hoek komen, terwijl de lezers van het blad gewoon thuis met een computer zitten te spelen en niet zitten te wachten op al die wetenschappelijke bijdragen. Er wordt nu ook over gedacht om een nieuwe vereniging op te richten, en misschien sluit ik me daar wel bij aan."

Hoe lang gaat u nog door met uw activiteiten?

"Zolang mijn gezondheid het toestaat, tenzij de reacties zoals in SNS zo scherp van toon blijven, dan stop ik er wellicht mee. Aan de andere kant ontvang ik ook veel hartelijke reacties en heb daar goede contacten aan overgehouden."

(advertentie)

Abonnement op de Informator

Wat is een abonnement op de Informator?

- * U hoeft de Informator niet meer te bestellen
- * U krijgt hem zonder portokosten thuisgestuurd
- * Snel na uitgave al bij U in de bus
- * En dat voor 54 gulden

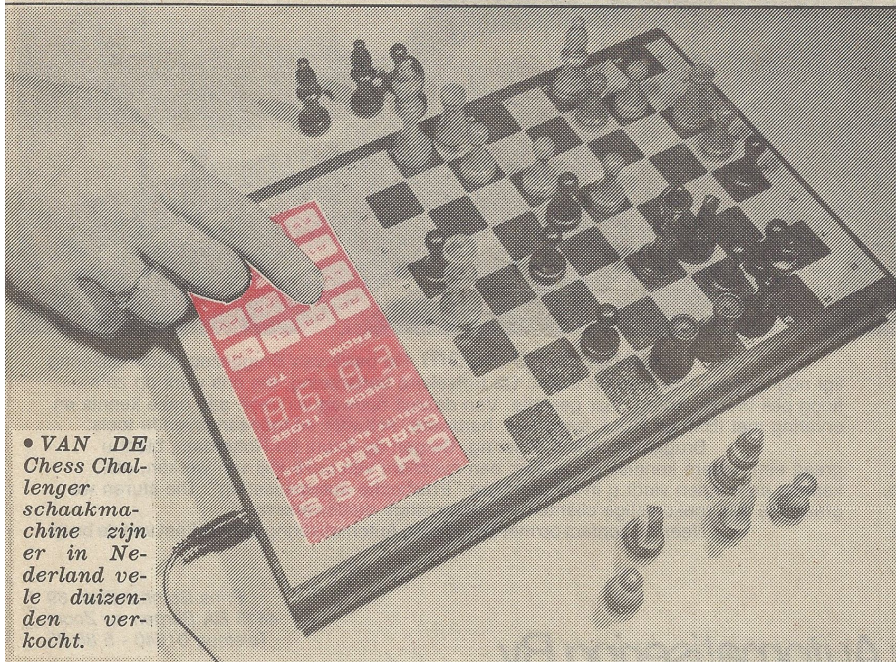
Kortom ... de moeite waard!

U kunt een abonnement op de Informator nemen door een kaartje te sturen naar SNS)shop, Visserstraat 16B, 5612 BT Eindhoven, o.v.v. naam, adres, postcode + woonplaats. Wij sturen U dan de Informator met een acceptgiro.

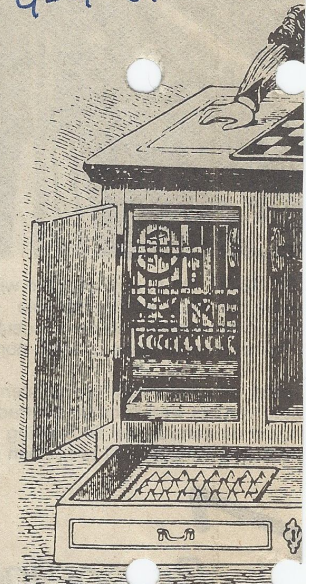
Erik Bouwmans - Jan Louwman: Ik haat die commerciële wereld

(bron: Schaaknieuws - 30 september 1990)

SCHAKER ZIJN

A-D
4-4-87

„De meest verbazingwekkende uitvinding van de mensheid”, noemde de bekende negentiende eeuwse schrijver Edgar Allan Poe de eerste machine (1769) die kon denken en schaakspelen. De schaakcomputer zou daarmee

al meer dan twee eeuwen oud zijn, ware het niet dat Poe de verbazingwekkende Schakende Turk zelf in 1836 als boerenbedrog ontmaskerde.

Tegenwoordig kan iedereen zijn intellectuele krachten meten met de schakende computer.

Voor kleine hobbycomputers zijn voor weinig geld schaakprogramma's te koop, die de huisschaker behoorlijk partij geven. Wie geen huis- of hobbycomputer heeft, kan kiezen uit diverse schaakmachientjes, waarvan het niet altijd even gemakkelijk winnen is.

Hoe goed kunnen computers tegenwoordig schaken? De

vraag kan door niemand beter worden beantwoord dan door Jan Louwman, de goeroe van het computerschaak en bestuurslid en mede-oprichter van de Computer Schaak Vereniging Nederland.

„De sterkste schaakcomputer is tegenwoordig HighTech. Deze machine heeft een Elo-waardering van 2200. Ter verduidelijking: de sterkte waarmee een schaker speelt, kan het best worden uitgedrukt in punten op de schaal van pro-

fessor Elo. Daarmee is het goed en nauwkeurig meten.

„De hoogste Elo-waardering (2700) heeft de Rus en wereldkampioen Kasparof. De Nederlander Timman komt tot 2650. Een internationaal meester haalt gemiddeld 2400 punten.

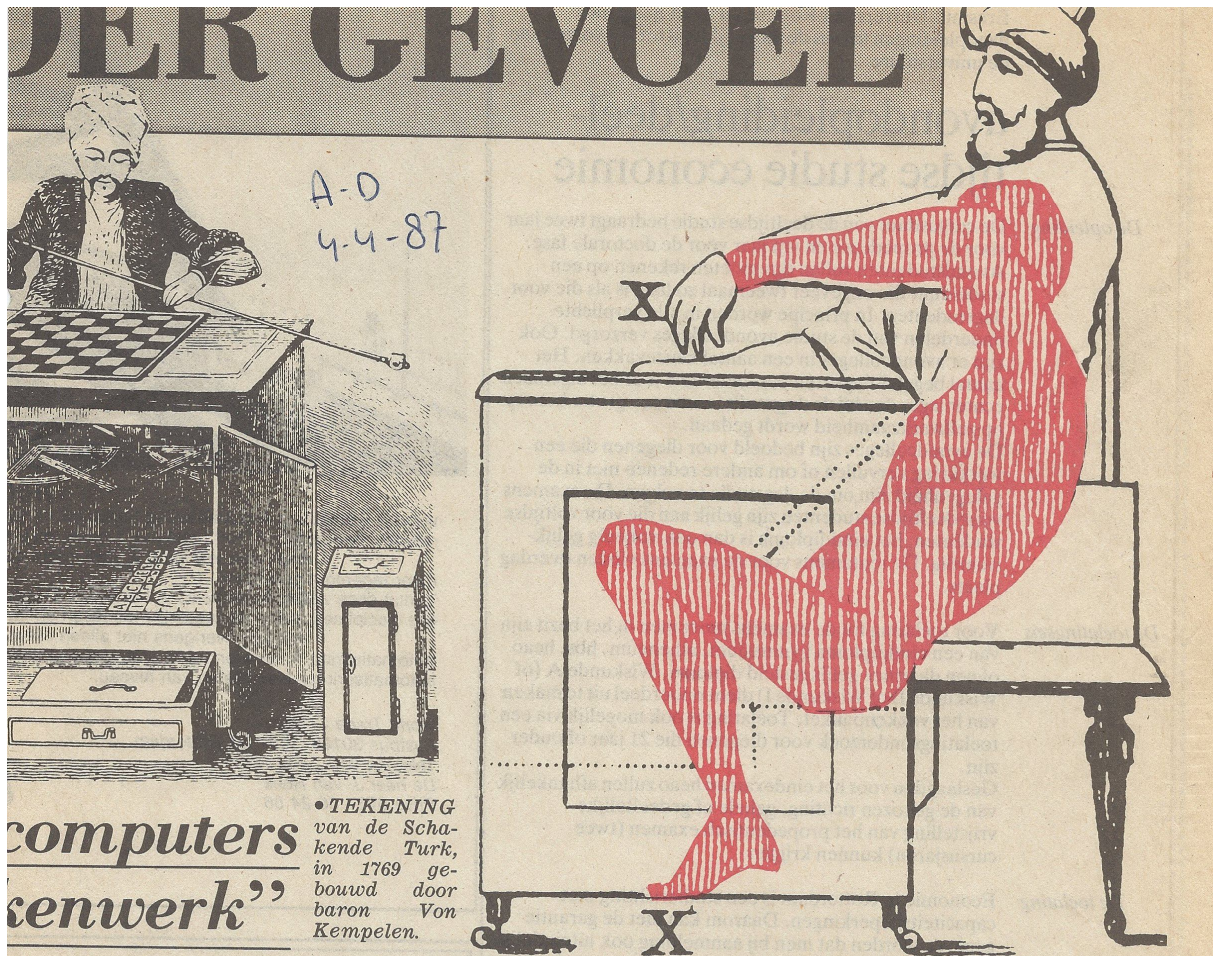
„Met die 2200 Elo-punten is de schakende computer het internationaal meesterniveau al dicht genaderd. Maar het gaat snel. Elk jaar doen de schaakspelende computers het beter en volgens mij maak ik het

„Om te winnen moeten computers het hebben van bruut rekenwerk”

Hoe goed kunnen computers tegenwoordig schaken? Die vraag kan door niemand beter worden beantwoord dan door Jan Louwman, de goeroe van het computerschaak en bestuurslid en mede-oprichter van de Computer Schaak Vereniging Nederland

Jan Louwman: "Om te winnen moeten computers het hebben van bruut rekenwerk"

(bron: Algemeen Dagblad - 4 april 1987)

computers
senwerk''

• **TEKENING**
van de Scha-
kende Turk,
in 1769 ge-
bouwd door
baron Von
Kempelen.

nog mee dat de computer voor
de mens onverslaanbaar
wordt", aldus Louwman.

Een schaakmachine zoals
HighTech is voor gewone, ma-
tig spelende gelegenheidsscha-
kers nu al onverslaanbaar. Ge-
lukkig voor hen schaken huis-
computers en schaakmachien-
tjes lang niet zo sterk. Wie
nooit kan winnen, zou zijn be-
langstelling voor de machinale

chine mee op toernooi nam,
eerst naar Londen en later
naar de grote steden van Ame-
rika.

In Boston kreeg de dagblad-
journalist Poe voor het eerst
met Meazels Chessplayer te
maken en hij schreef er en-
thousiaste verhalen over. Toen
ging hij twifelen en begon hij
bedrog te vermoeden.

gehouden op de Canadese Na-
tionale Tentoonstelling in au-
gustus en september 1978, won
de computer zijn eerste partij
van internationaal schaak-
meester Levy.

De schaakmachine was het
programma Chess 4.7 dat
draaide op een Cyber 176 su-
percomputer. De beslissende
partij duurde 56 zetten, waar-
op Louwman..."

• **IN DE EERSTE**
schaakrobot zat een klein,
mager mannetje verborg-
gen, dat via een gaatje in
de borst van de Turk uit-
zicht had op het schaak-
bord.

als echte schaker bezwaar te-
gen heeft, moet dat uitspreken

Hoe goed kunnen computers tegenwoordig schaken? Die vraag kan door niemand beter worden beantwoord dan door Jan Louwman, de goeroe van het computerschaak en bestuurslid en mede-oprichter van de Computer Schaak Vereniging Nederland

Jan Louwman: "Om te winnen moeten computers het hebben van bruto rekenwerk"

(bron: Algemeen Dagblad - 4 april 1987)

liezen.

„Toch moet de speelkracht, of zo u wilt de spelintelligentie, van de schakende microcomputer niet worden onderschat”, vindt Louwman. „De programma's worden steeds beter. De wereldkampioen van de schakende microcomputers is momenteel het programma Psion van Richard Lang.

„De aantrekkingskracht van schaakcomputers op het publiek neemt enorm toe. In Nederland alleen al zijn 210.000 schaakcomputers verkocht. De jaarlijkse omzet van computershops, speelgoedwinkels en warenhuizen wordt geschat op 30.000 schaakmachines per jaar.”

Voor heel veel mensen gaat er iets fascinerends uit van de schaakspelende machine. Het is alsof er iets leeft en denkt in het ding. In elk geval doet de machine altijd haar uiterste best om de partij te winnen of in elk geval om een nederlaag te voorkomen. Dat zou men kunstmatige motivatie kunnen noemen.

Sommigen hebben het zelfs over kunstmatig bewustzijn, omdat de schaakcomputer zijn 'wereld' van 64 witte en zwarte velden en de krachtvelden tussen de schaakstukken kent en op veranderingen in dat wereldje adequaat reageert.

Moderne schaakmachines en programma's zijn ook vergevingsgezind. Zij kennen de zogenoemde "Take back"-zet. Als de menselijke speler gezet heeft en hij ziet plotseling dat hij een blunder begaat en de partij daardoor zal verliezen, kan hij een speciale toets indrukken waarmee de slechte zet wordt teruggenomen.

Ook kan een speler van een uitzichtloze positie afkomen door simpelweg 'het bord om te draaien' en de computer met zijn verloren stelling op te schepen.

De geschiedenis van de Schakende Turk, alias Mealzel's Chessplayer, is een boeiende. In 1769 vond baron Wolfgang Ritter van Kempelen in Pressburg een automatische schaakspeler uit. De machine bestond uit een schaaktafel, waarachter een pijp rokende en in kleurrijk kostuum uitgedoste pop van een Turk was gezeten.

Onder de schaaktafel was een mechanisme actief: een ingewikkeld samenstel van ratelende en in elkaar grijpende tandraden, die de 'hersenen' van de Schakende Turk waren. Het publiek werd uitgenodigd de openingszet te doen, waarna het mechanisme onder de tafel meteen aan het werk ging en de pop schokkend in beweging kwam. De arm bewoog zich houterig in de richting van de schaakstukken en tot verbijstering van de toeschouwers beantwoordde de robot de zet.

Een partij kon heel spannend zijn en lang duren. Meestal won de Turk, maar een wedstrijd tegen een geoefend schaker eindigde toch meestal in een schokkende armbeving, waarmee de Turk zijn koning omlegde. Veel later is de Turk in handen gekomen van ene Mealzel, een kermisexploitant die de ma-

Ontmaskering

Waarschijnlijk was Poe in die tijd de eerste die tot zich liet doordringen dat dit niet kon. Een machine kon (in die tijd) niet denken en zeker niet zo iets ingewikkelds doen als intelligent schaakspelen. Hij volgde Mealzel en zijn Chessplayer langs de kermissen in de hoop 'het geheim van de Turk' te ontdekken en daarmee een primeur voor zijn krant te bemachtigen.

Bij het begin van elke voorstelling 'bewees' Mealzel het hooggeachte publiek dat dit een machine was. De voorzijde van de tafel was voorzien van drie deurtjes. Mealzel opende eerst het rechte deurtje om boeren, burgers en buitenlui een glimp van het inwendige van de wonderbaarlijke machine te gunnen.

Daarna sloot hij dat deurtje en opende de twee andere, zodat het publiek in elk geval kon zien dat er geen manneke in verborgen zat. Poe had die voorstelling vele malen gade-geslagen en er zijn ontmaskerende conclusies aan verbonden.

Zoals uit de tekeningen uit die tijd blijkt, kreeg het manneke tijdens het openen en sluiten van de deurtjes gelegenheid om zijn zithouding te wijzigen en daardoor voor het zeer geeerde publiek onzichtbaar te blijven. Een goocheltruc van het zuiverste water dus.

De ware geschiedenis van de schaakcomputer begint pas veel later, in 1949. De Amerikaanse wiskundige en computerpionier Claude Shannon schreef toen een wetenschappelijke verhandeling, waarin hij de principes aangaf van een computerprogramma dat een computer tot intelligent schaakspelen in staat stelt.

Het zou echter nog tot 1956 duren voordat een primitieve computer — de Maniac van het Los Alamos Scientific Laboratory — een schaakpartij in 23 zetten won van een mens, een beginner die enkele avonden daarvoor pas de loop der stukken had geleerd.

Twaalf jaar later kregen David Levy, de Schotse schaak-kampioen, en twee computer-experts, John McCarty van de Stanford University en prof. Donald Michie van de Universiteit van Edinburgh, hooglopende ruzie. De computerdeskundigen beweerden dat binnen tien jaar een computer de wereldkampioen schaken zou verslaan.

Weddenschap

Levy geloofde dat niet en in zijn oprechte boosheid bood hij een weddenschap aan. Levy daagde de computer uit en verdedde een symbolisch bedrag dat de computer niet alleen geen wereldkampioen zou worden, maar — sterker nog — dat de computer hem binnen tien jaar niet zou verslaan.

De weddenschap werd aangenomen: Levy verloor. De schaakcomputer is weliswaar nog lang geen wereldkampioen, maar tijdens het toernooi

Levy het toernooi met 3 1/2 tegen 1 1/2 punten, maar met het verlies van die ene partij verloor hij toch zijn weddenschap.

„Schaakcomputers worden tegenwoordig alom erkend als volwaardige tegenstanders”, zegt Jan Louwman. Dat is wel eens anders geweest. Echte schakers hebben lange tijd de schaakcomputer genegeerd. Jan Hein Donner bijvoorbeeld wilde er niets mee te maken hebben. Het woord schaakcomputer alleen al kon hem nijdig maken en commentaar ontlokken in de geest van: „Wat bedoelt u met schaakcomputers? Schaken is iets van de mens; voor de machine blijft het voor altijd een gesloten boek.”

In zekere zin had Donner gelijk. Mensen spelen het edele schaakspel fundamenteel anders dan machines en computers. In beslissende partijen op hoog niveau gaan topschakers langs de toppen van de hemel in een riante stelling en door de diepste diepten van de hel als zij vertwijfeld en tot de laatste snik vechten tegen een overmacht.

Geen emoties

Die emoties zijn voor de machine niet weggelegd. De schaakcomputer reageert op winst en verlies met respectievelijk: „I win” en „You win”.

Inmiddels hebben ook beroepsschakers de schaakcomputer ontdekt. Genna Sosonko vertelde vorige week in het radioprogramma Man en Paard dat veel topschakers de computer benutten om zich op wedstrijden voor te bereiden en de varianten van hun tegenstanders te analyseren. Dat zouden ze zelf ook wel kunnen, maar met de computer gaat het sneller.

In elk geval gebruiken topschakers de computer per se niet om advies in te winnen. Op de vraag of de schaakcomputer ooit wereldkampioen zal worden, antwoordde Sosonko met enige aarzeling: „Ik weet het niet.”

„Schaakcomputers zijn tegenwoordig welkom op alle wedstrijden in KNSB-verband”, zegt Louwman. „Er bestaan nog wel gevoelens van wrok tegen computerschaak, maar die verdwijnen gelukkig snel. Nu is het zo dat de schaakcomputer als vanzelf wordt geaccepteerd. Wie daar

baar maken.”

Jan Louwman heeft zijn vele en vaak boeiende ervaringen als pionier van computerschaak te boek gesteld. Bij de uitgeverij Sijthof is van hem verschenen: *Schaakcomputers in opmars*. Daarin vertelt hij onder meer over zijn gesprekken met beroemde schaakprogrammeurs, die hij tot zijn persoonlijke vrienden mag rekenen.

Zo kent Louwman Kathe en Dan Spracklen, de ontwerpers van een van de allersterkste schaakprogramma's voor de Apple Macintosh en de IBM, PC Sargon-3. Behalve Sargon hebben de Spracklens ook de schaaksoftware geschreven voor de populaire Chess Challenger-schaakcomputers van Fidelity Electronics.

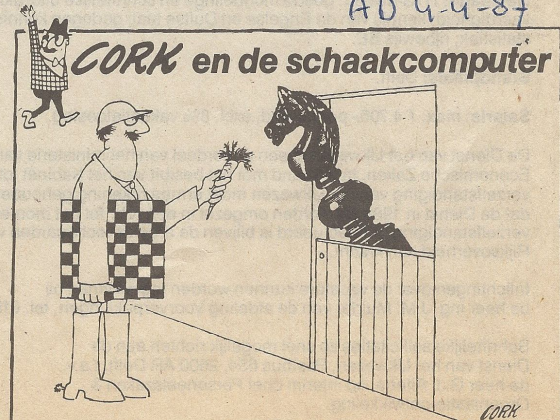
Ook in Nederland is veel talent op het gebied van het ontwikkelen van schaakprogramma's aanwezig. Internationaal bekend en gevreesd is bijvoorbeeld het programma Rebel van Ed Schrader. Rebel is zo sterk, dat het regerend wereldkampioen HighTech naar de kroon steekt.

In ons land worden vaak computerschaakkampioenschappen gehouden, waarvoor de publieke belangstelling altijd enorm is. Het spannendst zijn uiteraard de wereldkampioenschappen.

„Er zijn twee soorten wereldkampioenschappen voor schakende computers”, aldus Louwman. „Er is een wereldtoernooi voor alles wat machinaal schaakt, inclusief supercomputers, en een speciaal voor microcomputers. Het WK 1985 voor microcomputers is in het Amsterdamse World Trade Center gehouden. Daaraan hebben drie Nederlandse computerschaakprogramma's deelgenomen. Zij hebben het er heel goed van afgebracht.”

Hoe het ook zij, 'echt schaken' zoals mensen dat doen, kunnen computers niet. Waarschijnlijk zullen ze het ook nooit leren. Om te winnen moeten computers het hebben van bruuft rekengeweld.

Een computerliefhebber met veel ervaring in computerschaak drukte het eens kernachtig uit: „Computers spelen sterk, maar schaken doen ze niet. Winnen vinden ze niet leuk en verliezen niet eens erg...”

(bron: Algemeen Dagblad - 4 april 1987)